

SÖZLÜ TARİH YÖNTEMİYLE 1970'LER İLKOKUL ÖĞRENCİLERİ

Mehmet SAĞLAM

...Geleceğin Fikirleri...

SÖZLÜ TARİH YÖNTEMİYLE 1970'LER İLKOKUL ÖĞRENCİLERİ

Yazar: Mehmet SAĞLAM

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'ne aittir. Vizetek izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Sayın Okuyucularımız, bandrolsüz yayınları satın almamanızı diliyoruz.

Yayın Koordinatörü: Ferit RESULOĞULLARI

Kapak Tasarımı & Mizanpaj: Sadık HANGÜL

1. Baskı: Ankara- Haziran, 2021

SÖZLÜ TARİH YÖNTEMİYLE 1970'LER İLKOKUL ÖĞRENCİLERİ

Yazar: Mehmet SAĞLAM

ISBN: 978-605-7523-76-1

İlkokul; eğitim; Tarih

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti. İvedik Org. San. 1420.

Cad. No: 58/1

Yenimahalle/ANKARA

Tel: 0 312 395 85 71

Yayıncı Sertifika No: 41575

Matbaa Sertifika No: 47479

İletişim:

Harbiye Mah. Hürriyet Cad. No: 56/A Dikmen Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetekyayincilik@gmail.com

SÖZLÜ TARİH YÖNTEMİYLE 1970'LER İLKOKUL ÖĞRENCİLERİ

Mehmet SAĞLAM

ÖZGEÇMİŞ

Mehmet SAĞLAM 1972 yılında Kayseri'de doğdu. 1998 yılında Ankara'da Orta Doğu Teknik Üniversitesi Tarih Bölümü'nden mezun oldu ve 2000 yılında aynı bölümde yüksek lisansını tamamladı. 2010 yılında Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi'nde doktorasını tamamladı. 1998-2012 yılları arasında Ankara'da İngilizce öğretmeni olarak çalıştı. 2012 yılında Yozgat Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde yardımcı doçent olarak göreve başlamış ve 2017 yılında doçent ünvanını almıştır. Halen aynı fakültede görev yapmaktadır. İlköğretim öğrencilerinin deneyimleri, 4+4+4, eğitim bütçeleri, eğitim tarihi, eğitim sosyolojisi ve eğitim bilimleri alanında Türkçe ve İngilizce yayımlanmış pek çok makale ve kitap bölüm yazarlığı bulunmaktadır.

Çınar ve Çağın'a

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	ix
-------	----

BÖLÜM 1

GİRİŞ

1.1. Çalışmanın Amacı	7
1.2. Çalışmanın Önemi	8
1.3. Varsayımlar	9
1.4. Sınırlılıklar	9
1.5. Tanımlar	10

BÖLÜM 2

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Kavramsal Analiz	13
2.2. Eğitim Deneyimlerini Farklılaştıran Merkez-Çevre ve Toplumsal Cinsiyet Değişkenleri	18
2.3. Çalışmanın Konusu	24
2.3.1. 1970-1975 Dönemi Türkiye'si	25
2.3.2. 1970-1975 Dönemi Eğitimi "İlkokul"	46

BÖLÜM 3

YÖNTEM

3.1. Görüşme Kılavuzu	60
3.2. Verilerin Toplanması	61
3.3. Verilerin Analizi	62

BÖLÜM 4

DÖNEMİN ÖĞRENCİLERİNİN ANLATILARI VE YORUMLAR

4.1. Çocukluk ve Geçmişi Hatırlama	64
4.1.1. Çalışan Çocuklar ve Yokluk İçerisinde İlkokulu Okuyanlar	66
4.1.2. Oyunlar	70
4.1.3. Hatıralar	75
4.2. Okul	80
4.2.1. Okulda İlk Gün	83
4.2.2. Okula Nasıl Gidilip Gelinirdi?	90
4.2.3. Okul Kıyafeti	92
4.2.4. Sınıfta Oturuş Biçimi ve Ders İşlenişi	95
4.2.5. Okul Arkadaşlıkları	102
4.2.6. Okulun Koşulları	107

4.2.7. Okutulan Dersler ve Başarılı Olunan Dersler	115
4.2.8. Okul Dışında Derslerle İlgili Alınanan Yardım	121
4.2.9. Öğretmenlerinizi Hatırlıyor musunuz?	125
4.2.10. Öğretmenler Ayırım Yaparlar mıydı?	135
4.2.11. Okuldaki Kurallar ve Cezalandırma	141
4.2.12. Öğretmenlerin Geleceğe Yönelik Meslek Tavsiyeleri	150
4.2.13. Sınıf İçi Görevlendirmeleri	156
4.2.14. Okuldaki Törenler	161
4.2.15. Beslenme “Yerli Malı ve Süt Tozu”	170
4. 3. Okul Dışında Olup Bitenler “Dönem Algısı”	175
4.3.1. “Sağ-Sol Çatışmaları” ve “Kıbrıs Harekatı”	177
4.3.2. Haberler	184
SONUÇ	189
SEÇİLMİŞ ANLATILAR	197
GÖRÜŞMECİ ÖYKÜLERDEN ÖRNEKLER	258
KAYNAKÇA	263
EKLER	277
1. Görüşülen Kişiler	277
2. Görüşme Kılavuzu	282
3. Sözlü Tarih Veri Belgesi	284
4. Çizelgeler	285

KISALTMALAR

DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
DP	: Demokrat Parti
FKF	: Fikir Kulüpleri Federasyonu
DEV-GENÇ	: Türkiye Devrimci Gençlik Demokrasi Federasyonu
TİP	: Türkiye İşçi Partisi
MHP	: Milliyetçi Hareket Partisi
MNP	: Milli Nizam Partisi
CHP	: Cumhuriyet Halk Partisi
THKP-C	: Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi
THKO	: Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu
TİİKP	: Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi
TKP-ML	: Türkiye Kommunist Partisi-Markist-Leninist
I. MC	: Birinci Milliyetçi Cephe
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
MTTB	: Milli Türk Talebe Birliği

ÖNSÖZ

Bu çalışmayı yazma nedenim, öncelikle tarih disiplininde lisans eğitimi almış olmam ve bu vesileyle sözlü tarihe duyduğum, sonra da öğretmenlik mesleğini gerçekleştiriyor olmamdan dolayı eğitime olan ilgimdir. Doktora derslerimi tamamlama sürecinde Eğitim Fakültesi'nin kuruluşu ile ilgili hazırlamış olduğum seminer çalışmamın getirdiği deneyim ve danışman hocam Prof. Dr. Mine Tan'ın teşviki, ayrıca daha önce yapılmış olan Cumhuriyet'te Çocuklar adlı çalışmanın devamı olması nedeni beni, sözlü tarih yöntemiyle eğitime özgü bir çalışmayı yapmaya yöneltti. Böylece 1970-1975 dönemi ilkokul öğrencilerinin eğitim deneyimlerini sözlü tarih yöntemiyle ortaya çıkarma fikri ortaya çıktı ve olgunlaştı. Bu çalışmanın amacı, 1970-1975 dönemindeki ilkokul öğrencilerinin eğitim deneyimlerini kendi yaşantıları üzerinden izlemektir. Bu deneyimleri nasıl yaşadılar, nasıl anlamlandırıyor ve anımsıyorlar? Okul dışı yaşam okula nasıl yansıyor? Ayrıca, bu dönemin toplumsal, ekonomik, siyasal ve kültürel gelişmeleri, o dönem ilkokul öğrencilerinin eğitim yaşantılarına ne şekilde yansdı ve onların yaşantıları üzerinde ne gibi izler bıraktı? Amaç bu deneyimleri, görüşülen kişilerin kendi ifadelerine bağlı kalarak ortaya çıkarmaktır.

Bu çalışma Prof. Dr. Mine Tan'ın danışmanlığından gerçekleştirmiş olduğum doktora tezinden derlenmiştir. Çalışmada, 25 kadın ve 25 erkek olmak üzere toplam 50 kişiyle yapılmış olan görüşmelerin sonunda meydana gelen anlatılar, merkez-çevre ve toplumsal cinsiyet ekseninde anlaşılmalı, kurgulanmaya ve sunulmaya çalışılmıştır. Görüşmelerin özgün bir şekilde aktarılması çalışmanın odağını oluşturmaktadır. Elinizdeki çalışma gerçekleştirilmeye çalışılırken, çalışmanın konusunun belirlenmesi, görüşme kılavuzunun oluşturulması, çalışmanın bütünüyle kurgulanması aşamasında önemli katkıları olan ve akabinde defalarca kurgu ve yazım hatalarımı sabırla düzelten hocam Prof. Dr. Sayın Mine Tan'a minnet ve şükran borcumun olduğunu belirterek, teşekkür ederim. Ayrıca, çalışmanın yazım yanlışlarını asgari düzeye indirmem için katkıda bulunan arkadaşım Nilgün Nazik ve teknik düzeltmelerde yardımcı olan arkadaşım Aziz Aydın ve sevgili eşim Neşe Yoltay Sağlam'a da teşekkür ederim.

Doç. Dr. Mehmet SAĞLAM